

**แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
พระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน**
The Guidelines for Developing the Management of the Student Care and
Support System, of Phra Pariyattitham Wat Phra That Ha Duang School, Li
District, Lamphun Province

ไพบูลย์ พรนรังสรรค์ Phaiboon Phornnarangsan

พระมหาสกุณ มหาวิโร, ผศ.ดร. Phramaha Sakun Mahaviro, Asst. Prof. Dr.

มนตรี วิชัยวงศ์ Montri Vichaiwong

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University

pb.phornnarangsan@gmail.com

Received 2024/02/20

Revised 2024/04/02

Accepted 2024/04/10

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง 2) หาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน การวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 6 รูป/คน และสนทนากลุ่ม จำนวน 9 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า :

1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ในด้านการคัดกรองนักเรียน จัดเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาของการประมวลข้อมูลอย่างเป็นระบบ ครูที่ประจำชั้นยังขาดความเข้าใจในกระบวนการคัดกรอง ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้

2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน พบว่า ควรพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน กำหนดมาตรฐานและวางแผนการคัดกรองนักเรียน การจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผน และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้วยการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการจัดทำมาตรการช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจนเพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนของโรงเรียนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีการดำเนินการต่อเนื่องและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างตรงจุดและชัดเจน

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, โรงเรียนพระปริยัติธรรม.

Abstract

This research aims to 1) Study the current state of the administration of the student care and assistance system of Phra Pariyattham School, Wat Phra That Ha Duang. 2) Find guidelines for developing the administration of the student care and assistance system. of Phra Pariyattham School, Wat Phra That Ha Duang, Li District, Lamphun Province, qualitative research. Interviews with key informants, 6 figures/person, and group discussions, 9 figures/person. The research tool is an unstructured interview form. and group discussion Data analysis is content analysis.

The research results found that:

1) The current state of the administration of the student care and assistance system regarding student screening. It was found that in terms of screening students, they are classified into 3 groups: normal group, risk group, and group that has problems in systematically processing information. Classroom teachers still lack understanding of the screening process. Preventing and solving problems by organizing remedial activities for students with learning disabilities

2) Guidelines for developing the administration of the student care and assistance system of Phra Pariyattitham Wat Phra That Ha Duang School, Li District, Lamphun Province, found that the criteria for grouping students should be considered. Set standards and plan student screening. Preparation of work plans, projects, work calendars according to plan and prepare a work manual and prevention and problem solving by coordinating with relevant people. To organize various activities and create clear measures to help students so that the school's student support system is in the same direction. There is continuous action and able to solve problems that arise directly and clearly.

Keywords: Development Guidelines, Student Care and Support System, Phrapariyattham School.

บทนำ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสุขภาพจิต ได้ร่วมกันวางรากฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา ครูอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมแรงร่วมใจกันช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยอาศัยความผูกพันระหว่างครูและศิษย์ สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ โดยดำเนินงานตามกระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้องดำเนินงานตามกระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และต้องดำเนินงานตามระบบ ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน ป้องกันและแก้ไขปัญหาในการช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน ดังกล่าวครูทุกคนในโรงเรียนรวมทั้งผู้บริหารในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ มีการทำงานร่วมกันและเป็นทีมของครูทุกคนในแต่ละระดับและผู้เกี่ยวข้องทุกคน มาตรการการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียนเน้นกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ปัญหา และการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้เด็กนักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชนหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ให้มีคุณธรรม จริยธรรมและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษา การเรียนรู้และวิถีชีวิตในสังคมเพื่อแก้ปัญหา การเลิกเรียนกลางคัน ความเสี่ยงของอนาคตเยาวชนไทย สถานการณ์เด็กและเยาวชนต้องออกจากระบบการศึกษากลางคัน แม้จะมีแนวโน้มดีขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551).

จากปัญหาดังกล่าวนั้นมีการแก้ไขปัญหาโดยครูที่ปรึกษาควรตระหนักถึงนักเรียนเป็นรายบุคคลตลอดเวลา โดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ และมีการติดต่อกับผู้ปกครองมีการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างครบถ้วนให้เป็นปัจจุบัน ดังที่ เกษมสุข อันตระโลก กล่าวถึงระบบดูแลนักเรียนว่า ระบบดูแลนักเรียนหมายถึงกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และมีบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด รวมถึงการส่งเสริม พัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้นักเรียนมีคุณภาพที่พึงประสงค์ และมีความปลอดภัยในทุก ๆ ด้าน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุขและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง (เกษมสุข อันตระโลก, 2557 : 13) ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น ควรติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองในเบื้องต้น เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และร่วมกันดำเนินการป้องกันช่วยเหลือ และแก้ไขต่อไป ดังที่ จุติกรณ นิสสัย กล่าวว่าการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน เป็นการดำเนินงานให้ความรู้ต่อประเด็นที่เป็นปัญหาของนักเรียน ให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการที่จะป้องกันปัญหา วิเคราะห์สาเหตุปัญหาของนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มมีปัญหา กำหนดวิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนต้องมีการประสานงานกับผู้ปกครองให้

ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนแก่ผู้ปกครอง (จุติกรณ์ นิสสัย, 2558 : 91) ครูที่ปรึกษาต้องดำเนินการด้วยการใช้ข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลมาดำเนินการ ต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ และจำเป็นต้องประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การคัดกรอง และจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน ดังที่ กนิษฐา แก้วจินดา กล่าวไว้ว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลมาพิจารณาเพื่อจำแนกนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติและกลุ่มเด็กพิการ/กลุ่มเสี่ยง และครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นสามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม (กนิษฐา แก้วจินดา และฉลอง ชาติรูปะชีวิน, 2560 : 127)

โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยดวง เป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเป็นอีกโรงเรียนหนึ่ง ที่มีปัญหาเกี่ยวกับระบบดูแลนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยดวง มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 113 รูป ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทั้งหมด 17 รูป/คน จากรายงานการประเมินตนเองปีการศึกษา 2564 ซึ่งสอดคล้องกับการเก็บข้อมูลของผู้วิจัย จากสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง จำนวน 20 รูป/คน ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 80 มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน รายได้น้อย รายได้ของแต่ละครัวเรือนไม่เพียงพอกับรายจ่าย ครอบครัวแตกแยก พ่อแม่อย่าร้าง ปัญหาจากสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์ในครอบครัว ทำให้นักเรียนบางคนเกิดพฤติกรรมด้านลบ และส่งผลกระทบต่อ การปรับตัว การเข้าสังคมหรือการเข้ามาใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม นอกจากนั้นนักเรียนบางคนสนใจและจดจ่อกับการเล่นอินเทอร์เน็ต เกมในโทรศัพท์มือถือหรือเกมคอมพิวเตอร์ เรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากเกม เล่นเกมที่มีความรุนแรง ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่ส่งงาน ขาดเรียน บ่อย เข้าชั้นเรียนสาย และทำให้ผลการเรียนไม่ดี เลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากสื่อต่าง ๆ สูบบุหรี่และการพูดจาบางที่ไม่สุภาพ และยังพบว่านักเรียนบางคน มีพัฒนาการด้านการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมกับวัย เช่น เรียนรู้ช้ากว่าเพื่อนในวัยเดียวกัน ขาดทักษะในการคิด บกพร่องทางการเรียนรู้ ปฏิเสธค่านิยมหรือศาสนาที่คนส่วนใหญ่นับถือ ไม่มีทักษะในการสื่อสาร ปฏิเสธไม่เป็น ควบคุมอารมณ์และความเครียดไม่ได้ รวมทั้งการมีปัญหาด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต ซึ่งปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดถ้าไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันที่อาจส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียนเอง ครอบครัว โรงเรียน สังคม และประเทศชาติ

จากสภาพปัญหาด้านการดูแลนักเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอน และครู ประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา จึงมีความสนใจในประเด็นการท้าววิจัย คือ 1) การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยดวง อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน เป็นอย่างไร 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยดวง อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน เป็นอย่างไร เพื่อเป็นการยกระดับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยดวงให้มีประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อผู้บริหารสถานศึกษา ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาให้มีมาตรฐานในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือเรียนอันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมดังเจตนารมณ์ของพระพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าวและให้นักเรียนมีความรู้และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีวิธีดำเนินการดังนี้

ประชากรเป้าหมาย

- 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 2 รูป/คน และครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 4 รูป/คน จำนวน 6 รูป/คน
- 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม ได้แก่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงาน ที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 3-5 ปี ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 3 รูป/คน ครูผู้สอน จำนวน 3 รูป/คน ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 รูป/คน รวมทั้งสิ้น 9 รูป/คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูนเป็นเครื่องมือการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ประมวลผลจากการศึกษาทางการบริหารงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ลักษณะของเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างสำหรับข้อมูลที่หลากหลาย แบบไม่เป็นทางการ ไม่จำกัด

คำตอบ ไม่เคร่งครัด ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งลักษณะและเนื้อหาตลอดจนขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยดง อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยดง อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

2) แบบคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือแบบสนทนากลุ่มปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้ 1) กลุ่มผู้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) จำนวน 1 ท่านคือผู้วิจัยเอง ผู้จัดบันทึกการสนทนา (Note – Taker) จำนวน 2 ท่านและผู้บริหารทั่วไปจำนวน 1 ท่านรวม 4 ท่าน 2) แนวทางการสนทนากลุ่ม เรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยดง ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงาน การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยดง เป็นกรอบในการกำหนดโครงสร้างแนวคำถาม ขั้นตอนที่ 2 สร้างคู่มือการสนทนากลุ่ม ตามโครงสร้างแนวคำถามที่กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วยคำถามหลัก และคำถามขยายที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ของกลุ่ม ขั้นตอนที่ 3 นำคู่มือการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถามก่อนหลังในคำถามหลักรวมถึง ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของคำถามขยาย และขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขคู่มือการสนทนากลุ่มตามข้อเสนอแนะจนสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติที่ใช้ ได้แก่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยสรุปเขียนแบบบรรยายพรรณนา และข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่และร้อยละ และการวิเคราะห์ผลของการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเขียนสรุปแบบบรรยายพรรณนา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยดง อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง อำเภอสีจันทน์ลำพูน พบว่า

ด้านการคัดกรองนักเรียน

ครูที่ปรึกษาประจำชั้นมีการคัดกรองตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ได้ดำเนินการคัดกรองนักเรียนที่ได้ข้อมูลมาจากขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จากนั้นนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนมาจัดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มปกติ 2) กลุ่มเสี่ยง และ 3) กลุ่มมีปัญหา ข้อมูลผลการคัดกรองนักเรียนประจำปีการศึกษา 2564 จากนักเรียนทั้งหมด 113 รูป คือ อยู่ในกลุ่มปกติ 98 รูป คิดเป็นร้อยละ 86.72 อยู่ในกลุ่มเสี่ยง 10 รูป คิดเป็นร้อยละ 8.85 และอยู่ในกลุ่มมีปัญหา 5 รูป คิดเป็นร้อยละ 4.42 ในการดำเนินการดังกล่าวนี้ การจัดเก็บข้อมูลบางครั้งยังไม่มีผลการประมวลข้อมูลอย่างเป็นระบบ และครูที่ปรึกษาประจำชั้นยังขาดความเข้าใจในกระบวนการคัดกรองที่ถูกต้องเมื่อได้ผลการคัดกรองมาแล้วไม่มีมาตรการหรือแนวทางในการดำเนินการที่จริงจังและชัดเจน อีกทั้งเมื่อมีการเลื่อนชั้นการศึกษา กลุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มจะมีการเปลี่ยนครูที่ปรึกษาประจำชั้นทุกปี ทำให้ต้องความรู้จำกับนักเรียนใหม่ทุกครั้ง บางชั้นเรียนการส่งต่อข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน และคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง ทำให้ได้ข้อมูลการคัดกรองที่ไม่ตรงตามความจริง การแสดงออกทางพฤติกรรมและอารมณ์ของนักเรียนไม่ชัดเจน จึงสังเกตได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ส่วนใหญ่จะได้ข้อมูลจากการออกเยี่ยมวัดพบปะและสัมภาษณ์กับผู้ปกครองนักเรียน พบว่าเมื่ออยู่ที่วัดพฤติกรรมจะแตกต่างจากอยู่ที่โรงเรียน เมื่อครูที่ปรึกษาประจำชั้นได้ข้อมูลอย่างเพียงพอแล้วจะนำมาคัดกรองนักเรียนโดยแยกเป็นกลุ่มต่าง ๆ และจะมีการดำเนินการในแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันออกไป ในบางครั้งการแก้ไขปัญหานักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง หรืออยู่ในกลุ่มมีปัญหา ครูแต่ละท่านจะมีการแก้ไขปัญหที่ไม่เหมือนกัน ทำให้การแก้ไขปัญหามิเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห มีหลากหลายรูปแบบ ตัวอย่างเช่น มีการซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า เรียนอ่อน ให้กิจกรรมหรือปฏิบัติงานต่างออกไปจากนักเรียนอื่น และประเมินผลตามความสามารถ มีการสอนพิเศษ ปรับพื้นฐานการเรียนรู้ เช่น วิชาภาษาไทย คณิต วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ โดยโรงเรียนมีการแบ่งนักเรียน เก่งปานกลาง อ่อนจากระบบการประเมินโดยครูผู้สอน และจัดกิจกรรมซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ มีโครงการปรับพื้นฐานนักเรียนก่อนเรียนทุกภาคเรียน การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญห ทางโรงเรียนได้มีการประสานหน่วยงานบุคลากรภายนอกในการจัดกิจกรรมทั้งจากโรงพยาบาล สถานีตำรวจ ปราชญ์ชาวบ้าน มาจัดกิจกรรม ทั้งการอบรมความรู้ สร้างแนวทางการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ แต่จากการที่นักเรียนยังมีกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหานั้นอาจเนื่องมาจากการป้องกันและแก้ไขปัญหานั้น ยังขาดระบบการให้คำปรึกษา อาจเนื่องมาจากบุคลากรในโรงเรียน

ไม่มีความรู้ในหลักการให้คำปรึกษา จิตวิทยาเบื้องต้น จึงทำให้การให้คำแนะนำ หรือการให้คำปรึกษา ยังไม่ครอบคลุมและทำให้แก้ปัญหาได้ไม่ดีเท่าที่ควร

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยด่าง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน พบว่า

ด้านการคัดกรองนักเรียน

1) โรงเรียนควรมีการประชุมพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน กำหนดมาตรฐานการคัดกรอง และวางแผนการคัดกรองนักเรียน 2) โรงเรียนควรมีการจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทิน ปฏิบัติงานตามแผน และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการคัดกรองนักเรียน 3) โรงเรียนควรมีการออกแบบและใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนที่หลากหลาย ตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน 4) โรงเรียนควรมีการกำกับดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเพื่อคัดกรองแบ่งกลุ่มนักเรียน

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห

1) โรงเรียนควรมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญห 2) โรงเรียนควรมีการจัดทำมาตรการช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน และ 3) โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง และ 4) โรงเรียนมีการป้องกันและแก้ไขปัญห ส่วนตัวของนักเรียนโดยการให้ครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเบื้องต้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยด่าง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยด่าง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูมีการคัดกรองนักเรียนตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร เช่น ครูที่ปรึกษาประจำชั้น ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนที่ได้ข้อมูลมาจากขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้แก่ ข้อมูลจากการกรอกประวัติส่วนตัว ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน 5 ด้าน ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม จากนั้นนำข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนมาจัดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วอยู่ในเกณฑ์ปกติ 2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วอยู่ในเกณฑ์เสี่ยง 3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาคือต้องช่วยเหลือและแก้ไขอย่างใกล้ชิด และด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ครูที่ปรึกษาประจำชั้นได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทุกกลุ่มโดยการจัดกิจกรรมโฮมรูมในทุกๆ เข้าเพื่อเป็นการพบปะพูดคุยแก้ไขปัญหาดังกล่าว เชื้อชาติการมา ลา ขาดของนักเรียน และเตรียม

ความพร้อมก่อนทำการเรียน ในการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนได้จัดประมาณ 2-3 ครั้ง และได้หยุดไป จึงเปลี่ยนเป็นการที่คณะครูออกเยี่ยมวัดของนักเรียนแทน ในส่วนของการเยี่ยมวัดนั้น จะแบ่งการเยี่ยมวัดเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 การเยี่ยมวัดประจำภาคเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง กรณีที่ 2 การเยี่ยมวัดเพื่อเป็นการแก้ไขพัฒนาเด็กนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา ในส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียนนั้นได้มีการแบ่งเป็น 2 กิจกรรมหลักได้แก่ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต และกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากว่า โรงเรียนได้ตระหนักถึงถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนิสา มาสุข (2560) พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน มีการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองโดยมีทะเบียนประวัติ แฟ้มประวัติ มีหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครอบคลุมถูกต้องเหมาะสม มี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา โดยในกลุ่มปกติ ครูควรส่งเสริมและพัฒนานักเรียนกลุ่มนี้ ส่วนกลุ่มเสี่ยง ครูควรให้ความสำคัญดูแลอย่างใกล้ชิด ส่วนด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา พบว่า ผู้บริหารควรจัดอบรมครูให้เข้าใจกระบวนการและเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้น แนะนำได้เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา และธรรมชาติของนักเรียนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาโดยเฉพาะและควรจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tucker (1991) พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม คือ การไม่เคารพ นับถือครู การขาดเรียน กริยาที่หยาบคายยาเสพติด ความรุนแรงและด้านอื่น ๆ โดยนักเรียนชายมีการกระทำความผิดมากกว่านักเรียนหญิงนักเรียนที่ทำผิดระเบียบส่วนใหญ่จะมีอัตราการขาดเรียนสูง โดยผู้ปกครองและนักเรียนตำหนิว่าการที่นักเรียนมีพฤติกรรมผิดวินัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Reinke (2008) พบว่า การช่วยเหลือและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ถ้าสามารถทำได้ถูกทางก็จะเป็นการช่วยลดระดับของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะเกิดกับโรงเรียน ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียนโดยใช้รูปแบบการให้คำปรึกษาภายใต้ระบบของโรงเรียน ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นว่าการให้คำปรึกษาในชั้นเรียนและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Johnson (1981) พบว่า แผนการแนะแนวในปัจจุบันควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เหมาะสม กับวัตถุประสงค์นอกจากนั้นการสำรวจประสิทธิภาพของแผนงานของโรงเรียน สามารถนำมาใช้ได้กับฝ่าย กิจกรรมนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาที่แสวงหาแผนงานให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพที่มุ่งให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าของนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง อำเภอสี จังหวัดลำพูน พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรมีการประชุมพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน กำหนดมาตรฐานการคัดกรอง และวางแผนการคัดกรองนักเรียน ตลอดจนโรงเรียนควรมีการจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทิน ปฏิบัติงานตามแผน และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการคัดกรองนักเรียน และโรงเรียนควรมีการ

ออกแบบและใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนที่หลากหลาย ตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน รวมถึงโรงเรียนควรมีการกำกับดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเพื่อคัดกรองแบ่งกลุ่มนักเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ แต่ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากผู้บริหาร คณะครูและผู้เกี่ยวข้อง มีการประชุมวางแผนงาน กำหนดแนวทางเพื่อนำไปสู่การดำเนินงาน มีการทำงานเป็นทีม ร่วมกันคิด ร่วมกันปฏิบัติ มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลร่วมชื่นชมผลงาน เพื่อสร้างสรรค์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นรูปธรรมและจะก่อประโยชน์ต่อนักเรียนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทธิชัย ภู่อำวงศ์ (2563) พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาต้องมีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนเดียวกัน โดยยึดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียน เพื่อให้ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียน ในการแบ่งกลุ่มนักเรียนน่าเชื่อถือ แนวทางการพัฒนาคือโรงเรียนควรจัดทำคู่มือ หลักเกณฑ์ วิธีการในการคัดกรอง รวมถึงระเบียบ หลักเกณฑ์ ที่ชัดเจน วิเคราะห์ข้อมูลแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลคัดกรองนักเรียน ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยประสานงานกับผู้ปกครองแจ้งผลการคัดกรองนักเรียนและข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนให้ได้ทราบ ข้อมูลที่เป็นจริง ประสานงานกับบุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมพิจารณาผลการคัดกรองนักเรียน และหาแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ พัฒนาการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประเมินสถานการณ์ หาแนวทางแก้ไข วางแผนปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องต่อสภาพปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรุฒิ บุตรศรีภูมิ (2563) พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา เพื่อหาวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหา ให้ตรงตามสภาพปัญหา และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล สถานศึกษาควรมีการประชุมเพื่อวางแผนเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนให้มีมาตรฐาน เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน สถานศึกษาควรพัฒนาเครื่องมือเพื่อคัดกรองปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน เมื่อทำการคัดกรองนักเรียนแล้วควรสรุปผลการคัดกรองเพื่อเป็นข้อมูลให้ครูที่ปรึกษาใช้ในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหานักเรียนต่อไป และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาระหว่างโรงเรียนควรมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและโรงเรียนควรมีการจัดทำมาตรการช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน มีการจัดกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครองโดยการจัดประชุมผู้ปกครองระดับโรงเรียนและระดับชั้นเรียน รวมถึงโรงเรียนควรมีการป้องกันและแก้ไขปัญหส่วนตัวของนักเรียนโดยการให้ครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเบื้องต้น ทั้งนี้เพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีการดำเนินการต่อเนื่องและสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างตรงจุดและชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ เจตบดินทร์ บุญญรัตน์ และคณะ (2565) พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนสถานศึกษาควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ ตลอดจนเทคนิคในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และสถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนเข้ารับการฝึกฝน อบรมพัฒนาตนเอง ในด้านจิตวิทยาหรือการแนะแนว เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตามหลักจิตวิทยาเบื้องต้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักรินทร์ โพธิ์เพ็ชร (2559) พบว่า ครูควรสร้างความศรัทธาต่อนักเรียน ตาม จรรยาบรรณครูควรมีการจัด กิจกรรมที่ส่งเสริม ความสัมพันธ์ของครูและนักเรียน และกำหนดการจัด กิจกรรมให้เป็น ลายลักษณ์อักษรมีรูปแบบที่แน่นอน

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้วยด่าง อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน พบว่า การคัดกรองนักเรียนผลการ วิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มี 4 แนวทาง คือ 1) โรงเรียนควรมีการประชุมพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่ม นักเรียน กำหนดมาตรฐานการคัดกรอง และวางแผนการคัดกรองนักเรียน 2) โรงเรียนควรมีการจัดทำ แผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผน และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน 3) โรงเรียนควรมีการ ออกแบบและใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนที่หลากหลาย ตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน 4) โรงเรียน ควรมีการกำกับดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเพื่อคัดกรอง แบ่งกลุ่มนักเรียน ส่วนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มี 4 แนวทาง คือ 1) โรงเรียนควรมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา 2) โรงเรียนควรมีการจัดทำมาตรการช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน 3) โรงเรียนควรมีการจัด กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง และ 4) โรงเรียนมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาส่วนตัวของนักเรียนโดยการให้ครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเบื้องต้น ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน

สรุป และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านป้องกัน และแก้ไขปัญาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง อำเภอเถิน จังหวัดลำพูนนั้นในด้านการคัดกรองนักเรียนผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มี 4 แนวทาง คือ 1) โรงเรียนควรมีการประชุมพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน กำหนดมาตรฐานการคัดกรอง และวางแผนการคัดกรองนักเรียน 2) โรงเรียนควรมีการจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผน และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการคัดกรองนักเรียน 3) โรงเรียนควรมีการออกแบบและใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนที่หลากหลาย ตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน 4) โรงเรียนควรมีการกำกับดูแล ตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเพื่อคัดกรองแบ่งกลุ่มนักเรียน และในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มี 4 แนวทาง คือ 1) โรงเรียนควรมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญา 2) โรงเรียนควรมีการจัดทำมาตรการช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน 3) โรงเรียน

ควรมีการจัดกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง และ 4) โรงเรียนมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาส่วนตัวของนักเรียนโดยการให้ครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเบื้องต้น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) โรงเรียนควรมีการประชุมครูเพื่อวางแผนงานหรือโครงการให้ชัดเจน มีการกำหนดเกณฑ์และจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้ครูนำไปใช้ตามสภาพความเป็นจริง ควรมีการอบรมพัฒนาให้ครูในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน ให้รู้วิธีการวิเคราะห์และวิธีประเมินผลการคัดกรองอย่างถูกต้อง ควรใช้เกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน ไม่ควรแจ้งข้อมูลการแบ่งกลุ่มให้นักเรียนทราบ และโรงเรียนควรมีการติดตาม และประเมินผลการคัดกรองนักเรียน แล้วนำผลการคัดกรองมาสรุปและมีการดูแลติดตามอย่างต่อเนื่อง

2) นักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม อาศัยอยู่วัดมากกว่าอยู่บ้านเจ้าอาวาส 1 รูป อาจจะดูแลนักเรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง และเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาทั้งในวัด และลามมาถึงในโรงเรียนด้วย ฉะนั้นต้องมีการพูดคุย วางแผนแก้ปัญหาระหว่าง บ้าน วัด และโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้ปกครอง เจ้าอาวาส ผู้บริหารและคณะครู ซึ่งปกติทางโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่แล้วแต่อาจจะไม่สม่ำเสมอ ทั้ง 3 ฝ่ายต้องมีการกำหนดการแก้ปัญหาร่วมกันให้สม่ำเสมอว่านี้ และจัดทำเอกสารแผนงาน/กิจกรรมรองรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน และควรปฏิบัติตามแผนงาน/กิจกรรมตามปฏิทินที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง

3) ในด้านการคัดกรองนักเรียนนั้น ควรมีการจัดเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนถือเป็นความลับ ไม่ให้นักเรียนรู้ว่าตนจัดอยู่ในกลุ่มใด และมีการวางแผนการคัดกรองนักเรียน ดังนั้น โรงเรียนควรมีแผนงานและสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนตระหนักถึงการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด

4) ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรมีการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ตนเองถนัด มีครูแนะแนวหรือครูที่ทำหน้าที่แนะแนวโดยเฉพาะ และครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปรึกษาปัญหาเบื้องต้นอย่างจริงจังเพื่อใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือปัจจัยอื่น ๆ เพื่อให้การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอื่น ๆ ภายในสังกัด

References

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวคิด หลักการและทฤษฎี*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกษมสุข อันตระโลก. (2557). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสว่างแดนดิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กนิษฐฎา แก้วจินดา และฉลอง ชาตรูประชีวิน (กรกฎาคม – กันยายน 2560). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*. 19 (3), 127.
- จตุกรณ นิสสัย. (2558). การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เจตบดินทร์ บุญญรัตน์ และคณะ. (ตุลาคม-ธันวาคม, 2564). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร*. 5 (4), 80.
- ฤทธิ์ธัช ภู่อ่างค์. (กรกฎาคม – กันยายน, 2563). การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3, *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 8 (32), 13.
- วรวิมล บุตรศรีภูมิ. (2563). สภาพและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศกรินทร์ โพธิ์เพ็ชร. (2559). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดกาฬงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุนิสา มาสุข. (2560). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง. *ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- John W. Best, *Research in Education*, 4 ed. Englewood Cliffs : Prentice-Hall, 1981, 182.
- Reinke, Wendy M, *"The Classroom Check-up : A Brief Intervention to Reduce Current and Future Student Problem Behaviors Through Classroom Teaching*

Practices" Dissertation international (University of Missouri-Columbia, 2008): Abstract.

Tucker, M. E. (1991). *Sedimentary petrology : An introduction to the origin of sedimentary rocks*. (2nd ed.). Oxford, MA : Blackwell Scientific Publications.